

רע"פ 3841/16 - יעקב מזרחי נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירות סמים

var MareMakom = "רעפ 3841/16 - יעקב מזרחי נ' מדינת ישראל, תק-על 2016(2), 6809(16/05/2016)";

{p.IDHidden{display:none

בבית המשפט העליון

רע"פ 3841/16

לפני:
המבקש:
כבוד השופט א' שהם
יעקב מזרחי
נ ג ד

לפני:
המבקש:

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 31.3.2016, בע"פ 22339-02-16, שניתן על ידי כב' השופטים ר' שפירא- סג"נ; א' אליקים; ו-ת' נאות פרי

המבקש: בעצמו

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים ר' שפירא- סג"נ; א' אליקים; ו-ת' נאות פרי), בע"פ 22339-02-16, מיום 31.3.2016, בגדרו נדחה ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בקריות (כב' השופט י' טורס), בת"פ 3562-05-14, מיום 14.1.2016.

רקע והליכים קודמים

2. ביום 25.3.2015, הורשע המבקש, יחד עם שני נאשמים נוספים (להלן ביחד: הנאשמים), על בסיס הודאתם

במסגרת הסדר טיעון, בכתב אישום המייחס להם את העבירות הבאות: גידול, ייצור והכנת סמים מסוכנים, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים); החזקה ושימוש בסמים, שלא לצריכה עצמית, לפי סעיפים 7(א)+(ג) רישא לפקודת הסמים; נטילת חשמל בגניבה, לפי סעיף 400 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); וקשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, הכול יחד עם סעיף 29(א) לחוק העונשין. מכתב האישום, אשר הוגש נגד הנאשמים, עולה כי הם קשרו ביניהם קשר לבצע פשע, ובתוך כך, תכננו להקים מעבדה לגידול סם מסוכן מסוג "קנבוס" ולמכור את תוצרי המעבדה (להלן: המעבדה). לצורך קידום הקשר, רכשו הנאשמים ציוד מתאים לגידול הצמחים, ובין היתר, קנו חומרי דישון, תאורה, משאבות, צינורות, וטפטפות. כפי שתואר בכתב האישום, הנאשמים הקימו את המעבדה בדירה, אשר נשכרה על ידי הנאשם 1, כאשר בין התאריכים 23.4.2014 ועד 30.3.2014, גידלו הנאשמים בדירה זו שתילים, המכילים סם מסוכן מסוג "קנבוס", במשקל כולל של 9,415.31 ק"ג, שלא לצריכתם העצמית בלבד. עוד נאמר בכתב האישום, כי את החשמל שנדרש להפעלת המעבדה, נטלו הנאשמים במרמה, על ידי כך שהתחברו באופן פירטי לשעון החשמל של הדירה, "כך שעקפו את השעון והצריכה לא נרשמה במונה החשמל וכפועל יוצא הנאשמים לא שילמו עבורה". ערך הנזק לחברת החשמל נאמד בסכום של 5000 ₪.

3. כאמור, ביום 25.3.2015, הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון, וכך נרשמו הדברים בפרוטוקול: "הגענו להסדר טיעון לפיו הנאשמים יחזרו מכפירתם, יודו, יורשעו והצדדים יטענו לעונש בצורה פתוחה, תוך שהמאשימה מגבילה עצמה לעונש מאסר בן 11 חודשים לכל אחד מהנאשמים. לגבי יתר הרכיבים, הטיעון יהיה פתוח". עוד הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, כי הנאשמים יופנו לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינם. לבקשת באי כוח הנאשמים, הורה בית משפט השלום על הגשת חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות, תוך שהוא מבהיר כי אין בחוות דעת זו בכדי להצביע על עמדתו של בית המשפט לעניין העונש. ביום 15.7.2015, הוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש (להלן: תסקיר המבחן או התסקיר). מתסקיר המבחן עולה, כי למבקש אין עבר פלילי, וכי בדיקות השתן שהוא מסר לשירות המבחן היו נקיות מסמים. עוד נכתב בתסקיר, כי המבקש לקח אחריות על העבירות מושא כתב האישום, הביע חרטה על התנהגותו, והבין את הפסול שבמעשיו. המבקש הסביר לשירות המבחן, כי המניע לביצוע עבירות הסמים נעוץ בחובות כלכליים אליהם הוא נקלע. נוסף על כך, הביע המבקש נכונות להשתלב בהליך טיפולי, ואף פנה ביוזמתו למרפאה לבריאות הנפש. שירות המבחן התרשם, כי "יש בהתמדתו [של המבקש - א.ש.] בטיפול כדי להפחית הסיכון להישנות התנהגות דומה", ועל כן, המליץ שירות המבחן על העמדתו של המבקש לצו מבחן למשך שנה, נוסף על עונש של מאסר, שירוצה על דרך של עבודות שירות.

4. ביום 14.1.2016, נגזר דינו של המבקש בבית משפט השלום בקריות. בבואו לקבוע את מתחם הענישה,

התייחס בית משפט השלום לפגיעה שנגרמה לשלום הציבור ולביטחונו; להיקפה ולגודלה של מעבדת הסמים שהקימו הנאשמים; לתכנון שקדם להקמת המעבדה; לנטילת החשמל במרמה על מנת לתחזק את המעבדה; וכן, למטרה המסחרית שלשמה הוקמה המעבדה. אשר על כן, ולאור מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבע בית משפט השלום, כי מתחם הענישה ינוע בין 8 ל-20 חודשי מאסר, לריצוי בפועל. בית משפט השלום הטעים, כי אין לסטות ממתחם הענישה, במקרה דנן, משיקולים של שיקום, ואלו יובאו בחשבון בגזירת עונשם של הנאשמים בתוך המתחם. בבוא בית המשפט לקבוע את עונשו של המבקש בתוך מתחם הענישה, נתן בית משפט השלום את דעתו לנסיבותיו האישיות של המבקש, ובין היתר, להיעדר עבר פלילי בעניינו; להודאתו בעבירות המיוחסות לו ולחרטה שהביע; למצבו הנפשי של המבקש ולהשפעה של הרשעת המבקש על משפחתו; וכן, להמלצת שירות המבחן בעניינו. על בסיס האמור, השית בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי תקופת מעצרו (כחודשיים ימים, בין התאריכים 23.4.2014 – 17.6.2014); 12 חודשי מאסר על-תנאי, לבל יעבור המבקש, בתוך 3 שנים, עבירה על פקודת הסמים. בית משפט השלום ציין, כי במידה שהמבקש יעבור עבירה מסוג עוון, הוא ירצה חודש אחד בלבד מחודשי המאסר המותנה; נוסף על כך, הטיל בית משפט השלום על המבקש קנס בסך 7000 ₪ או 25 ימי מאסר תמורתו.

5. המבקש ונאשם נוסף (הנאשמים 3 ו-1, בהתאמה) הגישו ערעור על גזר דינם, לבית המשפט המחוזי בחיפה, וביום 31.3.2016, ניתן פסק הדין בעניינם (להלן: המערערים). כב' השופט ר' שפירא, אשר כתב את חוות הדעת העיקרית, ציין כי העונש שנגזר על המערערים אינו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת, ובנוסף, דחה את טענתם, לפיה נוצרה אצלם ציפייה כי יוטלו עליהם עבודות שירות ולא מאסר לריצוי בפועל. ואולם, השופט שפירא סבר, בדעת מיעוט, כי יש לקבל את שני הערעורים, בציינו את הדברים הבאים:

"מעיון בפרוטוקול בית משפט קמא, ישיבה מיום 25.3.2015, בה הודיעו הצדדים על הסדר הטיעון [המצוטט לעיל – א.ש.], עולה כי נרשם ש'המאשימה מגבילה עצמה לעונש מאסר בן 11 חודשים לכל אחד מהנאשמים'. לא נרשם בהודעה הנ"ל במפורש כי מדובר בעונש של מאסר בפועל (להבדיל מעונש של תקופת מאסר הכוללת מאסר בפועל ומאסר מותנה). אמנם, נראה כי הצדדים התכוונו לגבולות של 11 חודשי מאסר לריצוי בפועל ואולם ענין זה לא צוין במפורש כאשר מצויים אנו בתחום של המשפט הפלילי, הרי שכל אי בהירות בפרשנות פועלת לטובתו של נאשם וכך יש לראות את המקרה שבפנינו".

נוסף על כך, סבר השופט שפירא כי לא ניתן משקל מספיק, במסגרת גזר דינו של בית משפט השלום, לשיקולי השיקום בעניינו של המבקש, ובפרט בשים לב לעובדה כי הוא נעדר כל עבר פלילי. על בסיס האמור לעיל, הציע השופט שפירא לחבריו כי יש לקבל את שני הערעורים, ולהעמיד את עונשם של המערערים על 6

חודשי מאסר, לריצוי על דרך של עבודות שירות, מבלי לנכות את תקופת מעצרו. כבוד השופט א' אליקים, חלק על דעתו של השופט שפירא, וסבר כי יש לדחות את שני הערעורים. אשר לענין הסתמכותם של המערערים על הדברים שנרשמו בפרוטוקול, ציין השופט אליקים כי "מעיון בטיעוני הצדדים לפני בית משפט קמא ונימוקי הערעור, אני סבור כי כל הצדדים ידעו והסכימו כי המשיבה תוכל לדרוש הטלת 11 חודשי מאסר בפועל בנוסף לעונש מאסר מותנה". השופט אליקים הוסיף עוד, כי "מוטב היה בעת מסירת ההודעה על ההסדר להודיע במפורש כי עונש המאסר של 11 חודשי מאסר הוא עונש מאסר בפועל, אך איני סבור כי במקרה זה יש להקל עם המערערים בשל כך". לענין שיקולי השיקום, עליהם עמד השופט שפירא, הטעים השופט אליקים, כי בעבירות סמים בהיקף כזה, שיקולי השיקום צריכים לסגת מפני האינטרס הציבורי. בכל מקרה, כך לשיטתו של השופט אליקים, בית משפט השלום העניק לשיקולי השיקום ביטוי הולם בגזירת דינם של המערערים. השופטת ת' נאות פרי הצטרפה לדעתו של השופט אליקים, בציינה כי אין ליתן לשיקולי השיקום, במקרה דנן, את מעמד הבכורה על פני שאר השיקולים הנוגעים לענין. אשר על כן, הוחלט ברוב דעות, לדחות את ערעורו של המבקש, כמו גם של הנאשם 1. תאריך התייצבותו של המבקש לריצוי עונשו נקבע ליום 22.5.2016.

הבקשה לרשות ערעור

6. ביום 15.5.2016, הגיש המבקש, בעצמו (ובסיועו של עו"ד ששון כביר, אשר לא משמש כבא-כוחו), בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. בבקשתו, טען המבקש, כי לא ניתן משקל ראוי לשיקולי השיקום בעניינו, וכי יש להמיר את המאסר שנגזר עליו (אשר עומד על 6 חודשים ומספר ימים בודדים) למאסר אשר ירוצה על דרך של עבודות שירות, בכדי שלא "לגדוע את הליך השיקום האינטנסיבי" שאותו עובר המבקש. נוסף על כך, הפנה המבקש לנסיבות נוספות לקולה בעניינו, ובין היתר, מדובר בתוכנו של תסקיר המבחן; במצבו הכלכלי הקשה; ובהיעדרו של עבר פלילי בעניינו. אשר על כן, סבור המבקש כי יש ליתן לו רשות לערער, לקבל את הערעור לגופו של ענין, ולהקל בעונשו.

דין והכרעה

7. הלכה היא מקדמת דנא, כי בקשות לרשות ערעור תתקבלנה במקרים חריגים, בהם עולה שאלה משפטית עקרונית אשר חורגת מעניינם של הצדדים להליך; או כאשר בית המשפט סבור כי קיים חשש לאי צדק מהותי או לעיוות דין אשר יורד לשורשו של ההליך (רע"פ 3421/16 פלוני נ' מדינת ישראל (15.5.2016); רע"פ 3555/16 סברי נ' מדינת ישראל (4.5.2016); רע"פ 3471/16 נעמאן נ' הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה-מחוז צפון, חיפה (3.5.2016)). כאשר הבקשה מוגשת לענין חומרת העונש, תינתן רשות לערער רק כאשר העונש שהוטל על המבקש חורג, באורח קיצוני, ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים (רע"פ 3250/16 שימחייאב נ' מדינת

ישראל (20.4.2016); רע"פ 3021/16 לוזובסקי נ' מדינת ישראל (19.4.2016); רע"פ 2891/16 זידאן נ' מדינת ישראל (13.4.2016). הבקשה שלפניי איננה עומדת באמות המידה שמניתי לעיל, ועל כן – דינה להידחות.

8. בבחינת למעלה מן הצורך, אתיחס בקצרה לטענותיו של המבקש. לא נעלמו מעיניי שיקולי השיקום בעניינו של המבקש, והתרשמתי, גם מקריאת תסקיר שירות המבחן אשר הוגש לבית משפט השלום, כי המדובר באדם נורמטיבי, שעבירות הסמים היו חריגות במהלך חייו, ונעשו עקב מצבו הכלכלי הקשה. ואולם, נראה כי הערכאות הקודמות נתנו את דעתן לנסיבות חייו של המבקש ולשיקולי השיקום בעניינו, עת ישבו על המדוכה, כדי לקבוע את גזר דינו. סבורני, כי במקרה דנן, ניתן משקל ראוי הן לשיקולי השיקום, והן לאינטרס הציבורי, המחייב את הכבדת היד על כל מי שמעורב בייצור סמים והפצתם, ואין ליתן את משקל הבכורה לשיקולי השיקום בלבד. כפי שצוין גם בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, עונשו של המבקש איננו חורג ממדיניות הענישה הנוהגת, ועל כן, אין מקום להתערבותו של בית משפט זה.

9. אשר על כן, דין הבקשה להידחות. המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביום 30.5.2016, עד השעה 10:00, בבית סוהר "קישון", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, ח' באייר התשע"ו (16.5.2016).

ש ו פ ט